

Изх. № 74/24.11.2017 г.

ДО

Г-ЖА МЕНДА СТОЯНОВА,

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ**

ОТНОСНО: Проект на нов Закон за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС), внесен със сигнатура 702-01-29/16.10.2017 в Народното събрание от Председателя на Министерския съвет на Република България

УВАЖАЕМА ГОСПОЖА СТОЯНОВА,

Бихме желали да благодарим за възможността да предоставим бележки, коментари и предложения по Проекта на нов Закон за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС и „Законопроекта“), внесен за разглеждане в Народното събрание на 16.10.2017 г. Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД) предлага някои изменения и допълнения, както и редакция на някои текстове в Законопроекта, като основно предложенията ни са насочени към уточняване на ролята и мястото на управляващите дружества (УД) като участници в системи, осигуряващи окончателност на сетълмента, по смисъла на Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа, изменена с Директива 2009/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. Надяваме се, че ако предложенията ни бъдат отразени в окончателния вариант на Законопроекта, това ще допринесе за отстраняване на някои неясноти и непълноти, които понастоящем могат да бъдат констатирани и ще съдейства за подобряване на цялостната уредба на предоставяне на платежни услуги и оперирането на платежните системи в страната, в това число и функционирането на системите за сетълмент на ценни книжа.

1. Предложение по чл. 130, ал. 1.

В чл. 130, ал. 1 от проекта на Закона за платежните услуги и платежните системи са изброени участниците в система с окончателност на сетълмента. В разпоредбата не е

предвидено участие на управляващи дружества в такава система. Направена е препратка към институциите по смисъла на § 1, т. 15 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗПУПС.

В българското законодателство е дългогодишна установена законодателна практика управляващите дружества да бъдат участници в единия вид системи с окончателност на сетълмента – система за сетълмент на ценни книжа. Съгласно чл. 131, ал. 1, т. 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), управляващите дружества могат да бъдат директни членове на „Централен депозитар“ АД (ЦД). ЦД е система за сетълмент на ценни книжа и съгласно уредбата в ЗПУПС – система с окончателност на сетълмента. Управляващите дружества извършват продажбите и обратните изкупувания на дяловете на колективните инвестиционни схеми (КИС), като тези дялове се съхраняват по подсметки на УД в ЦД. Съответно, УД са участници в цикъла на сетълмент на дяловете на КИС, осъществяван в съответствие с правилата на ЦД. Това по необходимост налага управляващите дружества да бъдат участници в системата за сетълмент на ценни книжа – съгласно §1, т. 64 от ДР на ЗПУПС терминът „ценни книжа“ по смисъла на глава осма обхваща финансовите инструменти по смисъла на чл. 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти (чл. 4 от проекта на нов ЗПФИ), а дяловете на КИС са именно безналични финансови инструменти. Управляващите дружества трябва по необходимост да бъдат преки участници в система за сетълмент на ценни книжа с оглед транзакциите с дялове на КИС, като това произтича от законово вменените им функции да съхраняват по свои подсметки в „Централен депозитар“ АД и да осъществяват дейност по продажбата и обратното изкупуване на дяловете на КИС и в по-общ план – да управляват цялостната дейност на КИС, включително да извършват от името и за сметка на КИС сделки с дялове „на гише“. Съответни ключови функции УД имат и по отношение на клиентски активи при доверително управление на индивидуални портфейли.

Следва да се отбележи, че дейността по приключване на сделки с безналични финансови инструменти, откриване и водене на сметки за безналични финансови инструменти и регистрация на клиенти, представителство при корпоративни действия, попечителство и пр. се възлага на управляващите дружества като членове на ЦД и те съгласно релевантната нормативна рамка могат да осъществяват такава дейност **само като директни членове на ЦД. В дейността им по сетълмент на сделки с дялове на КИС те заемат позиция като директни членове на системата за клиринг и сетълмент на ЦД.**

Освен това, възможност УД да бъдат участници в системи с окончателност на сетълмента, управлявани от централни депозитари, е предвидена и в европейското законодателство – в чл. 2, б. „а“ от Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа, изменена с Директива 2009/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г., като УД отговарят напълно на изискванията към участниците съгласно чл. 33, 38 и др. от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012.

В тази връзка, предлагаме в чл. 130, ал. 1 от Законопроекта да се създаде нова т. 7 със следното съдържание:

„7. други лица, определени в закон.“

Освен това, съгласно чл. 2, ал. 1, т. 9 глави втора, четвърта, пета и десета от ЗПУПС не се прилагат за платежни операции във връзка с предоставяне на услуги относно права по ценни

книжа, включително дивиденди, доходи или други разпределения, обратно изкупуване или продажба, извършени от лица по т. 16 или от инвестиционни посредници, кредитни институции, предприятия за колективно инвестиране или дружества за управление на активи, предоставящи инвестиционни услуги, както и от други лица, които имат право да осъществяват попечителство на финансови инструменти.

Управляващите дружества са дружества за управление на активи, като в Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ) са посочени съществените характеристики и предмета на дейност на управляващите дружества, чрез които то се дефинира като финансова институция. Ако чрез термина „дружества за управление на активи“ се цели да се обхванат и лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове (ЛУАИФ), регулирани също от ЗДКИСДПКИ, това съответно следва да бъде отразено в дефинициите в допълнителните разпоредби на ЗПУПС.

2. Предложение по чл. 146, ал. 1.

Предлагаме да се добави нова т. 3 със следното съдържание:

„3. Централният депозитар и членовете на Централния депозитар съгласно чл. 131, ал. 1 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.“

§ 1, т. 15, б. „б“ от Допълнителните разпоредби – предлагаме да се допълни, като придобие следното съдържание:

„б) инвестиционен посредник съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти или управляващо дружество съгласно чл. 86 от Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране и чл. 4, параграф 1, т. 1 от Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти, с изключение на институциите, изброени в чл. 2, параграф 1 от директивата.“

Мотиви: Промените са необходими, за да се гарантира участие на Централния депозитар и членовете на системата за клиринг и сетълмент на безналични ценни книжа в системата РИНГС. Достъпът до националната система за парични разплащания на този тип лица е установена практика във всички европейски държави. Това гарантира и правото на Централния депозитар и неговите членове да държат клиентски парични средства в Централната банка, както е предвидено в чл. 93, ал. 1, т. 1 от проекта на нов ЗПФИ. Практиката в другите европейски държави е централните депозитари и техните директни членове да поддържат сметки за парични наличности на своите клиенти в IBAN формат. Това е едно от изискванията за интеграционната инициатива „Единен капиталов пазар“ на Европейския съюз.

3. Предложение по § 22 от Преходните и заключителни разпоредби – предлагаме този параграф да се допълни с нова точка, като придобие следното съдържание:

„§ 22. В Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 37а, ал. 6 думите „глава пета „а“ се заменят с „глава осма“.

2. В чл. 86 се създава нова ал. 6 със следното съдържание:

„(б) Управляващото дружество може да предоставя и следните услуги по Закона за платежните услуги и платежните системи:

а) услуги по инициране на плащане по чл. 4, т. 7 от Закона за платежните услуги и платежните системи;

б) услуги по предоставяне на информация за сметка по чл. 4, т. 8 от Закона за платежните услуги и платежните системи.“

3. В чл. 86 се създава нова ал. 7 със следното съдържание:

„(7) За извършване на услуги по инициране на плащане управляващото дружество трябва да е получило лиценз за платежна институция от Българската народна банка и да отговаря на изискванията за платежна институция по Глава втора, Раздел I от Закона за платежните услуги и платежните системи. За извършване на услуги по предоставяне на информация за сметка управляващото дружество трябва да е вписано в публичния регистър на доставчиците на услуги по предоставяне на информация за сметка, воден от Българската народна банка, и да отговаря на изискванията за доставчиците на услуги по предоставяне на информация за сметка по Глава втора, Раздел I от Закона за платежните услуги и платежните системи.

4. В чл. 86 предишна ал. 6 става ал. 8 и се допълва, като добива следното съдържание:

„(8) Управляващото дружество не може да осъществява дейност, различна от дейността, за която е получило лиценз по ал. 1 и 2, и от услугите по ал. 6, за които е получило лиценз или е регистрирано.“

5. В чл. 86 предишна ал. 7 става ал. 9.

6. В чл. 86 предишна ал. 8 става ал. 10.“

Мотиви: Промяната е необходима, за да се гарантира възможност за управляващите дружества да предоставят услуги по инициране на плащане и услуги по предоставяне на информация за сметка на своите клиенти. Такава практика има от години в САЩ и в развитите пазари в Западна Европа. По този начин клиентите на управляващите дружества ще получават достъп до банковите си сметки и инвестиционните си сметки от едно място. Разширяването на допустимите услуги, които управляващите дружества могат да извършват съгласно ЗДКИСДПКИ, ще даде възможност на управляващите дружества, в случай че изпълнят изискванията на Закона за платежните услуги и платежните системи, да бъдат лицензирани като платежни институции за предоставяне на услуги по инициране на плащане и/или да бъдат вписани в публичния регистър на доставчиците на услуги по предоставяне на информация за сметка, воден от Българската народна банка.

Допълнителни бележки и предложения по Проектозакона сме изложили в Приложение № 1 към настоящото писмо.

Като се надяваме се, че сме били полезни с представените от нас бележки и коментари по проекта на нов Закон за платежните услуги и платежните системи Българската асоциация на управляващите дружества остава ангажирана и заявява готовността си да предостави допълнителни аргументи в защита на направените предложения, както и да участва в експертни дискусии и обмен на мнения по темата.

С най-сърдечни пожелания за ползотворна работа!

С уважение:

Петко Кръстев
Председател на УС на БАУД

Приложение № 1

По Законопроекта могат да се направят и някои други конкретни бележки, предложения и коментари, както следва.

1. По чл. 42, ал. 5 е целесъобразно да се уреди процедурата, при която се извършва отделянето в самостоятелно дружество на дейността по издаване на електронни пари и/или предоставяне на платежни услуги, в случаите когато дружество за електронни пари освен издаването на електронни пари и предоставянето на платежни услуги извършва и друга търговска дейност.

2. По чл. 99, ал. 4 е желателно да се заложи определена периодичност за предоставяне на Българска народна банка (БНБ) от доставчиците на платежни услуги, лицензирани от БНБ, на статистически данни за измами, свързани с плащанията, като е възможно това да става на годишна основа, като се свърже с изпълнението на задължението по чл. 106, ал. 1 за предоставяне поне веднъж годишно на отчети за начислените такси, информацията относно лихвените проценти за овърдрафт по платежната сметка, кредитния лихвен процент по платежните сметка и общия размер на натрупаната лихва за съответния период за услугите, свързани с платежна сметка.

3. По чл. 104, ал. 1 с оглед унификация предлагаме речникът, който се предоставя на потребителите, да се базира на одобрен от БНБ документ или модел, евентуално разработен от представителна организация на доставчиците на платежни услуги. В противен случай е възможно да има различни варианти на речници и терминология при различните доставчици на платежни услуги, което да доведе до объркване на ползвателите на платежни услуги.

4. По чл. 120, ал. 6 предлагаме Българската народна банка да публикува средния размер на таксите, начислявани от банките за съответните услуги по платежни сметки на потребители, различни от платежни сметки по чл. 118, всяко полугодие, а не веднъж годишно, с оглед по-голяма актуалност и полезност на информацията за потребителите на платежни услуги.

5. По чл. 183, ал. 7 предлагаме освен на публично достъпно място в сградата на БНБ, административният акт, който не е бил връчен по един от посочените в ал. 6 на чл. 183 начини, да се публикува и на страницата в Интернет на БНБ, с което да се смята за връчен.